

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 115
DECEMBER 2008

UTGIVEN AV: SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I SAMARBETE MED:

DANSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN | FORSKARE OCH INGENJÖRER MOT KÄRNVAPEN | SVENSKA TANDLÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Läkare från Nordkorea besöker Sverige och SLMK

I detta nummer även: NATO: "Kärnvapnen är inget att oroa sig för".
Dialogmöte på NATO-högkvarteret i Bryssel november 2008

SUMMARY IN ENGLISH

In her leading article of this number chairwoman Frida Sundberg writes about the *Global Zero Initiative*, a worldwide campaign for abolition, already signed by more than a hundred influential politicians and others. She takes this as a starting point for a discussion about being either “inside”, sharing the responsibility for actions to be taken, or staying “outside” – as an interested observer.

NATO’s nukes in Europe are the focus of two articles. In the first one, Gunnar Westberg reports on a meeting with NATO officials in Brussels. The NATO spokesmen considered a nuclear war in

Europe highly improbable and looked upon nuclear abolition as something beyond our lifetime. In a second article you can read about a student meeting in Amsterdam, where the US nukes based in the Netherlands was one of the main topics. On the centre spread you can see some pictures from this meeting. One of them shows a demonstration at the Volkel airbase, where US nukes are kept. Sinterklas (Santa Claus), a staunch adversary to nuclear weapons, participated.

In the early autumn SLMK had a very special visit. Two North Korean doctors came to Sweden for a short stay after hav-

ing spent some weeks in Germany. Read about the visit and also a critical comment by Gösta Alfvén, questioning the uncritically polite atmosphere of the meeting.

The discussion about a nuclear weapons convention (NWC) and the non-proliferation treaty (NPT) continues. In the last number of our newsletter, Erland Richardsson pointed out the asymmetry of NPT, allowing only some states to be in possession of nuclear weapons, and argued in favour of an NWC. In this number Curt Riberdahl from Swedish lawyers against nuclear weapons reinforces his arguments.

DLMK/SLMK – presentation

Läkare mot kärnvapen är en kvartals-tidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 5000 läkare, medicinstuderenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 350. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK, DLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av två ordföranden (“co-presidents”).

Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Bidragen tas helst emot via e-post, som bifogat Worddokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton, allra helst digitala bilder med hög upplösning. Papperskopior går också bra. Fäst inga gem på foton och skriv inget på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till postdistribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iakttas strikt**.

Från redaktörerna:

På omslagsbilden, tagen utanför Ersta sjukhus, syns fr.vä dr Ri, Leonore Wide, Martin Tondel, Markus Birk och dr Kim. Dr Ri och dr Kim är två nordkoreanska läkare från **Korean Anti Nuke Peace Physicians**, som blivit inbjudna av den tyska IPPNW-föreningen för att auskultera på sjukhus i Tyskland. De kom till Sverige några dagar kring månadsskiftet september - oktober på inbjudan av SLMK. Läs om besöket på baksidan.

Foto: Meit Krakau

Läs verksamhetsberättelsen! I detta nummer hittar du SLMK:s verksamhetsberättelse för det gångna året. Det är en fyllig berättelse om allt viktigt som har gjorts av medlemmar i vår förening. Och det vi har gjort är mycket och bra!

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN
Informationsblad nr 115, december 2008
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 6 000 ex

Ansvarig utgivare: Jan Larsson | Linnég. 2 H, 753 32 | UPPSALA
Tel 018-14 62 12 | E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson och Ulf König

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Grafisk red. & formgivning: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Manusstopp för nästa nr (116): 1 februari, 2009

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3. Tryckt på miljögodkänt papper.

Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
116	1/2 -09 mars	
117	1/5 -09 juni	
118	1/9 -09 oktober	
119	1/12 -09 januari	

AKTUELLA SLMK-ADRESSER M.M.

SLMKs ordförande
Frida Sundberg | Norra Ågatan 5B | 416 49 Göteborg
Tel 031-700 88 08
E-post: frida.sundberg@slmk.org

Kanslichef
Klas Lundius | Håkantorpsmölle | 284 91 Perstorp
Tel: 0435-351 58
Mobiltel: 070-520 83 58
E-post: klas.lundius@slmk.org

Medlemsreg o bokföring
Margareta Gustafsson
Tel: 0435-351 58
E-post: margareta.gustafsson@slmk.org

Kansli för Stockholmsregionen
Annika Rådberg | Svenska Läkarförbundet
(Villagatan 5) | Box 5610 | 114 86 Stockholm
Tel: 08-790 33 05
E-post: annika.radberg@slf.se

Läkarfonden för Förebyggande av Kärnvapenkrig
Postgiro: 90 10 90 – 1
Bankgiro: 901 – 0901

Medlemsavgift 2009:
290 kr resp 100 kr (stud), sätts in på:
pg 90 10 90 – 1 eller
bg 901 – 0901
Prenumeration på "Läkare mot kärnvapen" ingår.

SLMKs hemsida:
www.slmk.org

IPPNW:s hemsida:
www.ippnw.org

* * *

Landsnummer – telefon:
Sverige: 0046 -
Danmark: 0045 -

AKTUELLA
DLMK-ADRESSER:
Se sid 22

INNEHÅLL NR 115

Ledare Deltagare eller bara åskådare – vilken är din roll i världen? <i>Frida Sundberg</i>	4
INTERNATIONELL UTBLICK <i>Inge Axelsson</i>	5
Debatt SLMK i dialog med diktaturer <i>Gösta Alfvén</i>	6
Debatt Hur åstadkomma en konvention som förbjuder kärnvapen? <i>Curt Riberdahl</i>	7
NATO: "Kärnvapnen är inget att oroa sig för". Dialogmöte på NATO-högkvarteret i Bryssel november 2008 <i>Gunnar Westberg</i>	8
Verksamhetsberättelse Svenska Läkare mot Kärnvapen Verksamhetsåret 070901 – 080831	
Studentmöte i Amsterdam Läkarstudenter från hela Europa samlades i november i Amsterdam för det årliga europeiska studentmötet <i>Åsa Lindström, Wenjing Tao, Andreas Tolf och Alexander Unge</i>	9
Från ord till handling – frågor och svar kring civil olydnad <i>Johannes Norberg</i>	12
Valberedningens förslag till SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009	15
Nordkoreanska läkare på besök i Göteborg och Stockholm <i>Meit Krakau</i>	16

Deltagare eller bara åskådare – vilken är din roll i världen?

Jag vill börja med att rikta ett varmt tack till Carl Bildt, Rolf Ekéus och Henrik Salander samt de övriga ca 100 ursprungliga undertecknarna av det så kallade Global Zero initiativet.

I sitt upprop manar de till kontrollerad, stegvis och total kärnvapennedrustning. Det mest glädjande med detta initiativ är att det är undertecknat av tunga namn, som kan den internationella säkerhetspolitikens spelregler och hantverk. Flera av dem har under lång tid levt med och uttryckt insikten att kärnvapnen måste avskaffas för att möjliggöra fortsatt mänsklig civilisation och överlevnad på planeten jorden, andra har troligen kommit till insikt senare. Det djupt hoppigivande med deklarationen är att de tror att detta är möjligt och värt mödan att försöka. Tack och lycka till!

Att dessa tunga namn undertecknat detta upprop och planerar för ett toppmöte före omförhandlingarna av icke-spridningsavtalet 2010 kan dock inte frita oss andra från vårt medborgerliga ansvar att aktivt delta i utformandet av säkerhetspolitiken. Vi kan inte parkera oss på åskådarläktaren och inbilla oss att säkerhetspolitik i allmänhet, och nedrustningsfrågor i synnerhet, är så komplicerat att vi stilla ska invänta vad de "stora" kan tänkas komma fram till. Tvärtom.

SLMKs roll

Vår särskilda kompetens som Läkare mot Kärnvapen är kunskapen om den omöjliga kombination som människor och kärnvapen utgör och vårt ansvar är att förmedla den kunskapen både till en bred allmänhet och till beslutsfattare på olika nivåer. Vi vet att den mänskliga bräckligheten gör att vi inte klarar av att ha kvar kärnvapen utan att någon, avsiktligt eller oavsiktligt, förr eller senare, ser till att de används och vi vet att ingen av oss i det läget kommer att förbli opåverkad. Kärnvapen dödar eller

lemlästar dem som drabbas direkt och skapar svält och missväxt för dem som lever på avstånd. Detta är medicin och hälsovetenskap, inte politik. Men vi vet också genom erfarenhet vilken stark kraft det finns inom människor som möjliggör förändring i utsatta situationer. Det är den kraften vi alla måste använda oss av för att avvärja kärnvapenhotet. Och det är den kraften vi måste uppmuntra hos ansvariga beslutsfattare.

Deltagare eller åskådare?

Ett allvarligt hot mot en demokratisk säkerhetspolitik är skillnaden mellan att vara åskådare och deltagare, mellan att läsa nyheterna i tidningen, se dem på tv eller höra dem i radio och enbart kunna förfasa sig eller att faktiskt ha möjlighet att delta i debatten och forma sin framtid. Genom att lyssna och lära kan man känna sig självgod, samhällsmedveten och välutbildad men ändå helt vara utanför initiativkretsen. Medan "de andra" diskuterar på radio på söndag morgon hur världens problem ska lösas, kan jag själv torka disk eller stryka tvätt, eftersom jag saknar inflytande över det de diskuterar. Ett väldigt tydligt åtskiljande mellan deltagare och åskådare har kanske bidragit till "professionaliserandet" även av NGO-världen. Ett exempel på detta är att möten förläggs till kontorstid så att ingen yrkesaktiv kan delta. Frivilligorganisationer blir helt beroende av att ha egna anställda samt aktiva pensionärer (vad skulle vi göra utan dessa fantastiska människor med engagemang, erfarenhet, kunskaper och tid!?) som kan gå på spännande möten som organiseras på vardagar klockan tio eller tre? Runt om i Sverige ordnas ett antal goda forum som skulle kunna spela den klassiska rollen som kontaktyta mellan medborgar-engagemanget, experter, beslutsfattare och hantverkare i den för oss alla livsviktiga säkerhetspolitiken. Men hur ska vi

kunna bidra med våra erfarenheter och kunskaper som läkare, lärare, ingenjörer eller jurister mot kärnvapen om vi bjuds in till möten som hålls när vi är på jobbet?

Visst kan vi använda internet och media som spelplan för diskussioner, men inget kan ersätta den direkta dialogen med ömsesidigt kunskaps- och åsiktsutbyte. I den goda dialogen växer alla deltagande parter. Så jag ser fram emot en levande, öppen och inte kontorstidsbaserad säkerhetspolitisk diskussion inför och under det svenska EU-ordförandeskapet då Sveriges utrikesminister förhoppningsvis får med sig sina europeiska ministerkolleger på den krångliga men inspirerande vandringen mot en kärnvapenfri värld och jag hoppas att vi får se flera svenska och europeiska initiativ vid översynskonferensen 2010.

Frida Sundberg

"Why eliminate nuclear weapons?"

There are now nine countries with nuclear weapons and forty more countries with sufficient nuclear infrastructure to build their own arsenals. The gravest danger facing the world is that nuclear weapons continue to spread until one day they are used by a country or a terrorist group, with catastrophic consequences. The only lasting solution to this threat is to eliminate all nuclear weapons. This will not happen overnight; it will be done step-by-step through phased and verified reductions over a period of years. It is urgent that we begin now."

Ur hemsidan för
Global Zero-kampanjen.
Läs mer på www.globalzero.org.

INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson · inge.axelsson@miun.se

Kärnvapnets födelseplats

“Doften av pinje är stark i den höga bergsluften, stjärnor och måne trots allt starkare än ljusskenet från Los Alamos. Jag tänker att en världsordning som säger att atombomber måste finnas därför att de är möjliga och som accepterar de grundläggande premisserna för terrorbalans, inte kraftfullt kan bekämpa de andra hoten mot vår planet. Vi måste avrusta vårt tänkesätt, demilitarisera vårt inre, om vi inte ska komma att lämna planeten jorden som 'lämlar på väg till havet'.”

Läs hela Anita Goldmans utmärkta rapportage från Los Alamos i DN 18 oktober, 2008.

ICAN i Geneve

I början av maj 2008 hölls ”The second Preparatory Committee session for the 2010 Non-proliferation Treaty (NPT) Review” i Geneve. Mötets uppgift var att förbereda de förhandlingar om icke-spridningsavtalet som hålls vart femte år, närmast år 2010. Costa Rica och Malaysia är de enda länder som arbetar för en konvention som förbjuder kärnvapen. Naturligtvis var SLMK där:

”Former IPPNW Co-President Gunnar Westberg summarized recent scientific research into the climate effects of regional nuclear war, explaining that ‘a nuclear war involving no more than 100 Hiroshima-sized nuclear weapons – about 0.3% of the global nuclear arsenal – could have terrifying, long-lasting effects on the global climate.’ Emphasizing the significant impact on agricultural production likely to result from such a climate disaster, Dr. Westberg warned of a potential global famine. ‘It seems reasonable to fear a total global death toll in the range of one billion from starvation alone’, he said, ‘[which] would also lead to major epidemics of infectious diseases,

and would create immense potential for war and civil conflict’. Dr. Westberg concluded that these findings ‘argue for a fundamental reassessment of the role of nuclear weapons in the world . . . If even a small nuclear war could trigger a global catastrophe, the only viable response is the complete abolition of nuclear weapons’. [Dr. Westberg’s presentation is available at www.ippnw.org; all the NGO papers presented at the 2008 PrepCom are at www.reachingcriticalwill.org/legal/npt/prepcom08/ngostatements.html]. Medical students from Sweden, Germany and Switzerland organized a ‘My Cup of Tea – Nuclear Weapon Free’ event in downtown Geneva on 1 May. Wearing their white coats and well supplied with cookies, tea bags, thermos flasks of hot water, and information, they talked with passers-by about the medical consequences of nuclear war and the urgent need to abolish nuclear weapons. Ursula Volker, who helped organize the event, reports that the students found a receptive audience, many of whom asked how they can play an active role in the International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN – www.icanw.org).”

Medicine, Conflict and Survival 2008;24(4):328–331

Medicinska isotoper från höganrikat uran

Dr Nancy Covington, ordförande för *Physicians for Global Survival* i Halifax, Canada, påpekar att användningen av höganrikat vapenuran (anrikning av uranisotopen ²³⁵U) för att framställa radioaktiva isotoper för medicinskt bruk är onödigt. Att utgå från icke anrikat uran är inte svårare eller dyrare – i det långa loppet troligen billigare, eftersom man slipper kostsam långtidsförvaring av vapenuranet. Det anrikade uranet kan stjälas, säljas och smugglas och användas i

hemgjorda bomber.

Canadian Medical Association Journal 2008;179(1):54-55.

Upprustning i Asien

Utgifterna för militären i Asien har ökat med 53% under de senaste tio åren. Indien, Japan, Kina och Sydkorea är de fyra länder i Asien som satsat mest på militären. SIPRI Yearbook 2008 www.sipri.org

US\$ 2 700 000 000 000 000

till de rika

Inte ens US\$ 50 000 000 000

till de fattiga

Rajendra Pachauri, ordförande för den Nobelprisbelönade *Intergovernmental Panel on Climate Change* (IPCC), säger att han är chockerad och nedstämd av nyheten att regeringar snabbt fick fram 2.7 triljoner dollar till den misskötta finansbranschen när samma regeringarna inte kunde ställa upp med 50 miljarder dollar till *Millennium Development Goals* för att bekämpa fattigdom och sjukdom. 2.7 triljoner är faktiskt 50 miljarder gånger mer än 50 miljarder.

www.terradaaily.com

Nuclear famine

International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) arbetar med medicinska effekter av kärnvapenkrig, bl.a. *nuclear famine*, dvs. klimateffekterna av regionala kärnvapenkrig. <http://www.ippnw.org/Programs/ICAN/index.html>

En mer fredlig värld?

Uppsala Conflict Data Program är den internationellt ledande databasen om världens krig. UCDP har visat en klar nedgång i antalet väpnade konflikter och dödsoffer.

Fortsättning på sidan 14:

SLMK i dialog med diktaturer

Två nordkoreanska läkare besökte i höstas Svenska Läkare mot Kärnvapen och blev väl omhändertagna i Stockholm och Göteborg. Våra gäster fick möta svenska kollegor och svensk sjukvård. Besöket var ett led i IPPNW:s strävan att nå även isolationistiska diktaturer och en befolkning som vanligtvis ställs utanför global samverkan.

Kollegor från diktaturer kan ofta inte tala fritt då de är både utsedda av och bevakade av regimen. Hur för man samtal om kärnvapen, fred och demokrati med kollegor från slutna, odemokratiska samhällen? Denna fråga sattes på sin spets under det nordkoreanska besöket.

Vid sitt besök i Stockholm talade våra gäster till en powerpoint-presentation med glada bilder på de nordkoreanska ledarna och vackra bilder från det koreanska landskapet. Ett femtontal intresserade läkare och studenter från SLMK hade slutit upp och vi fick höra om ett vänligt och fredsälskande folk som ser upp till sina ledare. Vi fick också höra om ett välorganiserat samhälle med god utbildning och välutvecklad sjukvård. Våra kollegor gav inga konkreta exempel på livet i Nordkorea. Vi fick inga siffror som kunde belysa hälsa, sjuklighet och dödlighet. På konkreta frågor om barnadödligheten fick vi inga svar och om medellivslängd "trodde" man att den för kvinnor är 78 och för män 74 år. Om man betänker att Nordkorea under 2000-talet haft svår hungersnöd som drabbat stora delar av befolkningen, inser man att dessa siffror inte kan vara sanna. Om sitt IPPNW-arbete nämnde man inget spontant. Men på frågor om detta sa man att Nordkoreas kärnvapen är till för freden och för att skydda landet mot det aggressiva USA. Vidare sades att man trodde att det fanns 120 medlemmar i föreningen i landet.

Under anförelset om det fredsälskan-

de och välfungerande Nordkorea nickade flera svenska kollegor vänligt och till synes instämmande, och två tackade artigt för det intressanta framförandet.

Jag kom att tänka på när en delegation sovjetiska kollegor besökte Stockholm i mitten på 1980-talet under pågående sovjetisk invasion av Afghanistan. Vi hade ingen planerad strategi för mötet vad jag kan minnas. Samtalen blev improviserade och jag minns en obehaglig känsla av inte förstå, att inte mötas och en ständigt närvarande osäkerhet över vad man kunde eller inte kunde säga. Katastrofen inträffade då inbjudna media frågade om läkarnas inställning till invasionen i Afghanistan. Den var man positiv till, "det var ju ett krig för fred". Det blev stora rubriker i tidningarna följande dag. Jag tror att detta var en orsak till att media såg oss som medlöpare till Sovjet och under världskongressen i Stockholm 1991 anklagade oss för att gå Sovjets ärenden.

Inga journalister var inbjudna till mötet 2008 med nordkoreanerna. Men frågan kvarstår: hur möter vi diktaturers företrädare utan att framstå som medlöpare? Vi är inte bara företrädare för ett upplysningsarbete om kärnvapens medicinska risker. Vi företräder också det öppna samhället. Vi accepterar inte fred på diktaturens villkor.

Vår metod är dialog. Men dialogens pris får inte vara att vi avstår från att hävda det fria ordet och att vi accepterar att demokrati är ett annat ord för diktatur. Vi ska inte i välvilja och vilja till samförstånd skapa utrymme för propagandaföreläsningar som den som SLMK nu gav fritt spelrum för. Våra kontakter med diktaturer bör i görligaste mån ske i informella samtal, där det finns utrymme för möte människa till människa. Kan man föra en äkta dialog med propaganda? Finns det utrymme för mer än en åsikt? Finns

det utrymme för kritik?

Ungefär med följande ord kommenterade jag nordkoreanernas tal: "Det fria ordet i öppna samtal är vägen till vetenskaplig utveckling och förståelse. Jag förstår att ni har varit tvungna att hålla denna propagandaföreläsning. Antingen har ni gjort det för att ni annars riskerar att hamna i fångelse eller så har ni gjort det för att ni är anhängare av diktaturen i Nordkorea. Men detta är inte vägen till förståelse. I Sverige strävar vi efter att söka sanningen i öppna samtal. Jag förstår att detta är svårt i Nordkorea, men låt mig ändå säga det"

På riksföreningens efterföljande styrelsemöte fick vi höra ett föredrag av Nordkoreaspecialisten Gabriel Jonsson från Stockholms Universitet om hur man lämpligen bemöter nordkoreaner. Deras samhälle är traditionellt konfucianskt, strängt patriarkaliskt, kvinnan är underordnad mannen och man tolererar inte kritik av landet eller regimen. Ordet diktatur ska absolut inte användas då man talar om landet.

– Men hur går man tillväga för att stödja förändring i detta svårt plågade och förtryckta land? undrade jag.

– Man kan nog inte hoppas på förändring, åtminstone inte på mycket länge, var svaret.

Så i så fall, vad gagnar möten med landets företrädare? Måste vi inte i våra ansträngningar komma ett steg framåt i förståelse och förändring?

Jag önskar en diskussion om hur vi i SLMK bemöter företrädare för diktaturer, det må gälla Nordkorea, det kan också gälla Iran. Hur hävdar vi det fria ordet och det öppna samhället? Hur undviker vi att bli medlöpare till det öppna samhällets fiender?

Fred i vår tid, sa Chamberlain stolt efter sitt möte med Hitler i München 1938.

Vi vill ha fred. Men det ska vara fred

och frihet från kärnvapen i ett öppet och demokratiskt samhälle.

Jag rekommenderar alla som funderar på hur man utvecklar samhället att läsa Karl Poppers "Det öppna samhället och dess fiender". Den boken skrev Popper, en österrikisk jude på flykt undan Hitler, under andra världskriget. Det var hans krigstjänst, har han sagt. Boken är en uppörelse med dogmatiskt tänkande

alltifrån Platon, Hegel och Marx till fascism och fundamentalistiska religioner. Jag rekommenderar den till studium i SLMK, en förening där jag ibland tycker att vi väljer samförstånd där samförstånd inte finns, där vi lyssnar till dogmatisk propaganda utan att stå upp för tankefrihet i öppna samtal. Vi måste kunna välja både fred och frihet, menar jag.

Gösta Alfvén

ÅRSMÖTE

Alla medlemmar hälsas välkomna till SLMK:s årsmöte. Mötet hålls lördagen den 24 januari 2009 kl 14.00 - 15.00 i Läkarförbundets lokaler, Villagatan 5, Stockholm. Sedvanliga årsmötesförhandlingar. Enkel förtäring.

Program kl 15.00 - 16.00:
Överlever Icke-spridningsavtalet?
Jan Prawitz, forskare vid
Utrikespolitiska Institutet
Kontakta meit.krakau@slmk.org
om du önskar mera information.

Här följer två kommentarer till Erland Richardssons artikel från förra numret "Sverige och andra västländer hinder för kärnvapenkonvention"

Hur åstadkomma en konvention som förbjuder kärnvapen?

Erland Richardssons artikel i Läkare mot kärnvapen nr 114 är synnerligen intressväckande och kan tjäna som utgångspunkt för vidare diskussioner. Det bör noteras att FN:s generalsekreterare Ban Ki-Moon i ett tal på FN-dagen den 24 oktober pläderar för förhandlingar om en kärnvapenkonvention som ett led i en fempunktsplan för att eliminera kärnvapenfaran.

Jag delar Richardssons uppfattning att NPT i sin nuvarande utformning är diskriminerande och att en konvention om kärnvapens totala avskaffande är den logiska lösningen, men hur övertygar man kärnvapenmakterna om detta? Detta tar tid och kräver att den globala opinionen aktiveras. Viktigast är dock opinionen i kärnvapenländerna, främst USA. Därför bör man samtidigt stödja andra förslag som kan innebära konkreta steg mot ett totalt avskaffande. Utgångspunkter kan då vara EU-parlamentets resolution i nedrustningsfrågor den 17 november 2005 och den s.k. Blix-kommissionen.

Liksom Richardsson anser jag det upprörande att Sverige den 8 januari i år, tillsammans med kärnvapenländerna, i FN röstade nej till en kärnvapenkonvention. Frågan är vad vi kan göra på nationell nivå. Även om det är svårt bör vi försöka få upp frågan i massmedia och i riksdagen.

Finns det någon riksdagsledamot som är beredd att interpellera utrikesminister Bildt för att fråga om vilka motiv som ligger bakom Sveriges nej?

Man kan försöka åstadkomma en flerpardimotion om att Sverige självt eller tillsammans med andra aktivt skall driva frågan om en sådan konvention. Man bör då ha i minnet att motioner om ett fullständigt avskaffande av kärnvapen behandlats i riksdagen 1978 (se 1997-98, UU 16). Den svenska regeringen uttalade då sitt stöd för ett fullständigt avskaffande, men utskottet ansåg att det då saknades förutsättningar i praktiken för att i internationella nedrustningsforum kunna få till stånd ett allomfattande avtal om ett fullständigt avskaffande. Svenska ståndpunkter skulle vara realistiska och genomtänkta. Utskottet markerade att man borde gå fram stegvis.

Detta hindrar inte att frågan kan aktualiseras på nytt via interpellationer och motioner. Därmed kommer den upp på dagordningen och kanske kan det bidra till en aktualisering av nedrustningsfrågan.

Curt Riberdahl

Vice ordf. i Svenska jurister mot kärnvapen

Sverige har inte alltid varit emot kärnvapen

En liten komplettering till en artikel i Läkare mot Kärnvapen nr 114, s 14:

Det står där i spalt tre: "...Sverige, som i alla år varit emot kärnvapen och själv valt att avstå från att utveckla kärnvapen..."

Men i själva verket fanns det på 1950-talet planer på svenska kärnvapen. Man diskuterade kärnvapenprov i norra Sverige. Man arbetade med idéer till kärnvapenbärande flygplan och till en kärnvapenbärande robot. Men de projekten övergavs av ekonomiska eller andra skäl.

Dessbättre var en del politiker motståndare till svenska kärnvapen, bland andra Inga Thorsson, Ulla Lindström och utrikesministern Östen Undén. Men den del tunga politiker ville ha svenska kärnvapen, och det ville även Sveriges överbefälhavare.

Enligt SIFO-undersökningar 1957 och 1958 fanns det i Sverige flera kärnvapenanhängare än kärnvapenmotståndare. (Hur hade man formulerat frågorna i opinionsundersökningarna? Är det någon som vet?)

Lyckligtvis vände opinionen. Och nu har Sveriges folk och beslutsfattare varit emot svenska kärnvapen i snart 50 år.

Thorild Dahlgren,

pensionerad gymnasielärare i fysik, Gävle

Källa: Fredrik Lundberg:

Den svenska atombomben ur

Det våras för atombomben 1981

NATO: "Kärnvapnen är inget att oro sig för".

Dialogmöte på NATO-högkvarteret i Bryssel november 2008

IPPNW har regelbundet möten med representanter för NATO:s *Nuclear Policy Directorate*. För mig var detta tredje gången. Mötena hålls enligt "Chatham House rules" vilket här tolkades som att vi inte skall uppge vem från NATO som sagt vad.

Från NATO deltog chefen för kärnvapnenheten, en amerikan, till sin utbildning jurist inom försvaret, vidare en militär och två "interns". Vid tidigare möten har flera militärer deltagit.

Från IPPNW deltog Sergej Kolesnikov, en av presidenterna för IPPNW; Liz Waterston, Storbritannien; Caecilie Buhman, europeisk vicepresident för IPPNW; Gunnar Westberg; Sara Shah, norsk student och Andreas Tolf, student från SLMK. Några citat ur samtalet:

Caecilie: När vi träffades för några månader sedan lovade ni att läsa vår *Nuclear Weapons Convention*¹. Intryck?

NATO: Verifikation är problemets kärna. Vem avgör att en stat inte följer avtalet? Det största problemet är "latenta kärnvapenstater", som kanske inte har färdiga kärnvapen men som är beredda att snabbt tillverka dem. Kom ihåg hur den amerikanska underrättelsetjänsten överraskades av hur långt Irak kommit med sitt kärnvapenprogram 1991.

Gunnar: "Latenta kärnvapenstater" är ett större problem idag än de skulle vara i en kärnvapenfri värld. I denna skulle säkert USA, Ryssland och andra stormakter övervaka alla länders nukleära program mycket noga och agera tidigt och med fullt stöd från hela världen om någon stat inte följer reglerna. Under vägen till en värld utan kärnvapen skulle metoder för övervakning utvecklas och förtroendet öka.

NATO: Det är en illusion att tro att om USA avvecklar sina kärnvapen så kommer andra länder att följa efter. USA har minskat sin arsenal men andra länder visar fortfarande intresse för att skaffa kärnvapen.

Gunnar: Ni håller alltså inte med "Hoover-gruppen", Shultz, Perry, Kissinger och Nunn som menar att kärn-

vapenspridning endast kan förhindras om USA tar ledningen i kärnvapen-nedrustningen? Fyra tidigare brittiska generaler, inklusive den tidigare NATO-kommandanten Lord Robertson, instämmer i det uttalandet.

NATO: Det är en fråga om tid, lång tid. Inte i min livstid.

Sergej: Ryssland känner sig idag inringat. Det är som om ditt hus vore omgivet av brandfarligt material men vi har inte tillåtits ge oss ut för att hindra branden.

NATO: Relationerna med Ryssland kommer inte att förbättras förrän en ny regering tillträtt i USA. Idag talar vi inte med ryssarna. Vi är bekymrade över att Ryssland inte följer flera viktiga avtal.

Sergej: Vi behöver en ny säkerhetsordning i Europa. Våld skall aldrig tillåtas för att lösa en konflikt. President Medvedev har presenterat ett utkast till en ny euroatlantisk överenskommelse för fred och säkerhet.

Sara: Utplaceringen av USA-kärnvapen i NATO-länder strider mot NPT.

NATO: Inte alls. Utplaceringen skedde innan NPT tillkommit. Och kärnvapen behövs. Utan dessa utplacerade kärnvapen skulle europeiska regeringar inte ha någon garanti för att USA kommer till deras försvar vid en attack. Och jag vill framhålla att terrorism är vår viktigaste prioritet. Kärnvapen kan förebygga terrorism genom att avskräcka regeringar som skulle vilja stödja terrorister.

Andreas: En stor majoritet i de europeiska befolkningarna vill att dessa kärnvapen tas bort. Hur kan man försvara i demokratier att kärnvapen tillåts vara kvar?

NATO: De europeiska regeringarna vill att kärnvapen finns kvar.

Gunnar: Under vilka förhållanden skulle ett "Första-användande" av kärnvapen, mot ett land som inte använt och kanske inte innehar kärnvapen, vara av värde för NATO?

NATO: Nja, hm..., säg om NATO anfalls med stora mängder biologiska vapen som är svåra att förstöra. Ganska

osannolikt, men det är viktigt att vi behåller vår policy av *avsiktlig oförutsägbarhet (deliberate ambiguity)*. Det innebär att ingen motståndare kan förutsäga hur vi kommer att reagera i en viss situation. Det fungerar som avskräckning.

NATO: Vi måste förutse de oförutsebara. I början av nittonhundratalet, säg omkring 1908, trodde ingen att ett världskrig var möjligt. Vi behöver kärnvapnen i Europa för att förhindra ett oförutsett krig.

Gunnar: År 1908 trodde man att nittonhundratalet skulle bli ett fredens århundrade, men det blev det blodigaste århundradet i historien. I en artikel av domaren Weeramantry vid den Internationella Domstolen i Haag talar han om nittonhundratalet som *De förlorade möjligheternas århundrade (Century of lost opportunity)*. Han säger att om vi tillåter att kärnvapnen finns kvar kan det betyda att vi går som sömngångare in i *Den sista möjlighetens århundrade (Century of last opportunity)*. Finns kärnvapnen kvar kommer de att användas.

NATO: Risken är mycket mycket liten (Här talade NATO-representanten om *Hair Trigger Alert* som han menade inte alls förelåg, men hans argumentation var oklar.)

Vi talade också om klimateffekterna av ett regionalt kärnvapenkrig för att visa hur viktig kärnvapnens avskaffande är.

Sammanfattningsvis föreföll NATO-talesmannen vara en person som lugnt förtröstade på att kärnvapenkriget är i det närmaste en omöjlighet, Ryssland bär huvudansvaret för den ökade spänningen, kärnvapenspridning till andra delar av världen är knappast ett bekymmer, en djup minskning av kärnvapenarsenalerna av Ryssland och USA är önskvärd men svår att genomföra, och kärnvapnens avskaffande något mycket avlägset och egentligen inte så viktigt.

Vi hade mött en vänlig och trivsamt, men mycket farlig Kalla Kriget-krigare. Vi blev alla mycket uppskrämda.

Gunnar Westberg

¹Nuclear Weapons Convention, NWC: en modell för en konvention som förbjuder kärnvapen, framtagen av en grupp NGOs 1997

STUDENTMÖTE I AMSTERDAM

Läkarstudenter från hela Europa samlades i november i Amsterdam för det årliga europeiska studentmötet

Target Earth

Under tre dagar i slutet av november samlades läkarstudenter från hela Europa i Amsterdam för det årliga europeiska studentmötet. Totalt representerades 20 länder av 80 studenter, ett flertal av dem från länder som tidigare inte deltagit på något europeiskt studentmöte. Från Sverige deltog fyra studenter, från Umeå, Uppsala och Stockholm. Konferensen föregicks av en demonstration vid flygbasen Volkel i Nederländerna där runt tjugo amerikanska kärnvapen finns som ingår i det s.k. NATO-paraplyet. Temat för årets konferens var *Target Earth*. Programmet var indelat i tre delar: kärnvapen och terrorism, krig och fred samt klimat,

med prominenta talare som t.ex. Victor Sidel och många intressanta workshops. Tyngdpunkten låg på kärnvapen med flera föreläsningar och workshops på det temat. Under konferensen valdes en ny europeisk studentrepresentant, Carlos Ferreira från Portugal, ett mycket uppskattat val. Konferensen avslutades med *Target X* som hölls samtidigt på tre olika platser i Amsterdam.

Denna välorganiserade konferens blev mycket lyckad och uppskattad. Vi ser fram emot nästa europeiska studentmöte – var det kommer att äga rum återstår att se.

Kärnvapen i icke-kärnvapenstater

Det finns ca 350 NATO-kärnvapen på amerikanska baser i fem 'icke-kärnvapenländer': Belgien, Italien, Nederländerna, Turkiet och Tyskland.

Foto: Åsa Lindström

Andreas från Sverige och Anette från Norge under Target X.

Foto: Jomme van Koot

Holländska studenter försöker få till en debatt med ledning på basen Volkel

Kommunikationsworkshop för Target-X

Workshop

Foto: Roman Sandoz

Vem passar bättre till att lära ut kommunikation än en skådespelare? Holländska Edward Koldewijn lyssnade, funderade och lät oss sedan testa sätt att förbättra vår kommunikativa förmåga som förberedelse inför sista dagens Target X. Att inte tränga sig på, att ställa frågor och göra lyssnaren aktiv istället för att mata på med påståenden och fakta var några exempel på de idéer vi fick.

Mer oväntat var rådet att ”lyssna på

ballarna”, som också lockade till en hel del skratt, men poängen var att kunna i hela kroppen känna hur man reagerar på en person. Känns det bra om jag står såhär nära? Känner jag mig hotad av den andra personen? Vi provade även aktivt att känna efter med några olika övningar, bland annat där vi gick framåt mot andra halvan av gruppen som backade när de gående upplevdes ha kommit för nära.

Vi fick också fundera över vår reaktion

på någon som kommer fram och pratar med oss. När upplevs någon som överlägsen eller underlägsen? När känns personen mest som positiv eller mest som negativ?

Kort och gott var det en annorlunda workshop som kontrasterade mot de andra mer intellektuella inslagen under helgen.

Fred genom hälsa

Under konferensen höll Caecilie Buhmann en workshop på temat *Peace Through Health*. Detta koncept har blivit omskrivet som ett sätt att närma sig konflikter. Under workshopen studerade vi en väpnad konflikt med en medicinsk metodik: etiologi, patogenes, symtom, diagnos och behandling. Caecilie berättade att Medact, som är den brittiska motsvarigheten till SLMK, har publicerat en välgjord studie om hälsokonsekvenserna i spåren av Irakkriget. Utan den sjukvårdspersonal som fanns på plats hade inte studien kunnat göras. Vi diskuterade hälsoarbetarnas roll i konflikter och olika sätt att förhålla sig till de stridande parterna. Vad är skillnaden mellan att vara partisk och solidarisk? Vad får det för konsekvenser för en hjälporganisation? Den svenska delegationen blev intresserade av ämnet och började efter workshopen smått planera för att arrangera en utbildningshelg för läkarstudenter om *Peace Through Health* till våren tillsammans med Caecilie.

(Se t.ex. *Peace through health: key concepts*.
The Lancet, volym 364, s 384 – 386)

Protester mot holländska kärnvapen

Förutom de officiella kärnvapenstaterna Storbritannien och Frankrike har ytterligare fem europeiska länder kärnvapen i och med att de har amerikanska NATO-kärnvapen. Ett av dessa är Nederländerna, och när årets studentkonferens gick av stapeln i Amsterdam uppmärksammades förstas landets kärnvapen.

Innan själva studentkonferensen startade åkte en grupp studenter för att protestera på flygbasen Volkel utanför Uden, där de nederländska NATO-kärnvapnen finns. Med sig hade de den holländska jultomten som självklart är emot kärnvapen. Med stora banderoller genomförde de protesten och demonstrationen fick stor uppmärksamhet från media. Tydligt kom det fler journalister än vad det fanns protesterande studenter på plats. Därefter genomförde studenterna *Target X* och *Nuclear Weapons Free My Cup of Tea* inne i Uden. En av studenterna som deltog var Ilona Mikkonen från Helsingfors, som berättar att många stannade till för att prata om kärnvapnen på Volkel och för att dricka te. De flesta av de förbipasserande var medvetna om att det finns kärnvapen på Volkel och de flesta ville inte ha dem där.

Artiklarna från studentmötet är författade av: Åsa Lindström, Wenjing Tao, Andreas Tolf och Alexander Unge

Foto: Stephan Hohmann

De svenska deltagarna, Alexander, Åsa, Wenjing och Andreas

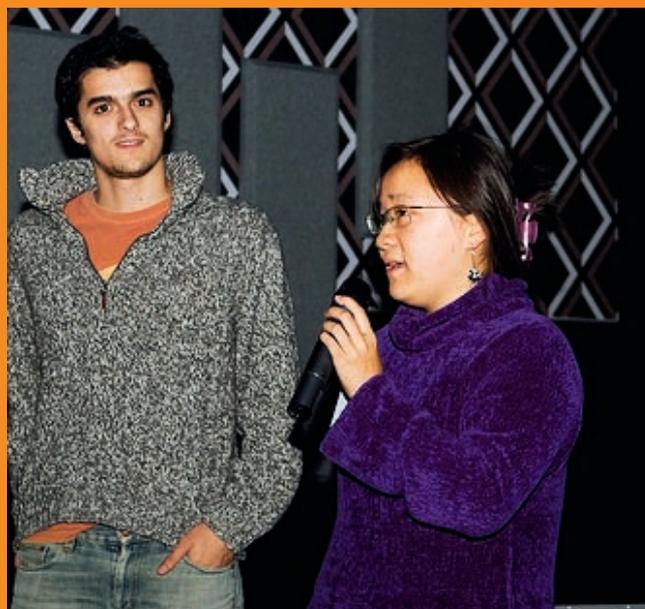

Foto: Roman Sandoz

Wenjing och nyvalda studentrepresentanten Carlos talar.

Foto: Jorne van Koot

Jultomten protesterar mot kärnvapen utanför Volkel.

Från ord till handling – frågor och svar kring civil olydnad

Martin Smedjeback har i sju år arbetat för Kristna Fredsrörelsen som ickevåldssekreterare. Nu har han slutat sin anställning och övergått till fredlig direkt aktion mot svensk vapenexport. Han och hans kollegor i aktionsgruppen Avrusta, som är en del av nätverket Ofog, utför civila olydnadsaktioner. De bryter sig in hos vapenexportörerna och förstör vapen – avrustar i bokstavlig mening. Martin presenteras här i en intervju av Johannes Norberg från SLMK.

Ofog är ett nationellt nätverk som uppstod 2002 och till en början koncentrerade sig på kärnvapennedrustning. Man genomförde även då civila olydnadsaktioner, t.ex. mot den brittiska kärnvapenbasen Faslane utanför Glasgow. Då handlade det bland annat om att blockera infarter. Inom Ofog finns kampanjen Avrusta som fokuserar på svensk vapenexport. Fem personer utgör en aktionsgrupp som gör praktiska avrustningar och andra inom nätverket jobbar med opinionsbildning och påverkan.

Natten till den 16 oktober bröt sig Martin och kollegan Anna "Alvin" Andersson in på Saab Bofors Dynamics i Eskilstuna. Där oskadliggjorde de flera granatgevär av modellen Carl Gustaf med hjälp av hammare och fil. Efter att ha oskadliggjort cirka 15 vapen ringde de polisen och meddelade var de befann sig och vad de gjort och satte sig sedan på golvet för att vänta. De fördes till häktet och har sedan släppts i väntan på rättegång. Samma natt genomförde två andra medlemmar i Avrusta en liknande aktion mot BAE Systems Bofors i Karlskoga. De har nyligen blivit dömda till fängelsestraff och skadestånd.

Johannes: Vad innebär en ickevåldslig civil olydnad?

Martin: För oss vilar det på fyra hörnstenar. Vi är öppna med vår identitet och vårt mål. Ingen ska skadas vid en aktion och alla inblandade ska behandlas med vänlighet och respekt. Vi är villiga att ta eventuellt straff och ser också rättegång som ett tillfälle där aktionen fortsätter, en arena för oss att tala för vår sak och förklara varför vi känt oss nödsakade att göra detta. Slutligen ska syftet med aktionen vara positiv samhällsförändring som inte bara gynnar oss själva.

J: Varför tar man då till denna arbetsmetod, som sticker många i ögonen?

M: Civil olydnad, som en del av ickevåld, är en effektiv arbetsmetod. Det förutsätter dock att andra verktyg används parallellt, som mer konventionellt påverkansarbete. När alla metoder används tillsammans fungerar de bäst. Civil olydnad och aktioner med ickevåld har ofta setts som högst tvivelaktiga arbetsmetoder av sin samtid. Men bara några år senare har de tolkats i ett helt nytt ljus. Tänk på Mohandas Gandhis ickevåldsaktioner i Indien och Dr Kings medborgarrättsrörelse i USA.

J: Men var inte just Gandhi och King alternativ till våld? Jag känner inte till någon militant avrustningsrörelse i Sverige idag.

M: Även vårt arbete är ett alternativ till våld. Jag anser att vi blir skyldiga till våld i vår passivitet. Om vi inte gör något, så sprids våldet. Genom att avrusta vapen har vi gjort dem obrukbara.

J: Exempelen är ju hämtade från samhällen utan eller med tveksam demokrati? Är civil olydnad berättigad i dagens Sverige?

M: Situationen är så allvarlig idag, det är ett nödläge. Fredsrörelsen har arbetat hårt med att stoppa svensk vapenexport under många år, men den svenska vapenexporten har tredubblats från 2001 till 2007. De vanliga metoderna måste fortsätta, men vi vill nu komplettera med att avrusta i praktiken. Det krävs att medborgare griper in konkret för att stoppa vapnen, som ju är till för ett enda syfte – att skada och döda människor.

J: Både Svenska freds- och skiljedomsföreningen och Kristna Fredsrörelsen

Foto: ofog

Foto: ofog

Aktivisterna i kampanjen *Avrusta utanför tingsrätten*, fr vänster: Martin Smedjeback, Pelle Strindlund, Annika Spalde, Cattis Laska, Anna "Alvin" Andersson.

har beslutat att inte stödja er genom att skriva under Avrustas upprop. Även Maj-Britt Theorin har kritiserat er, för att ni begår lagöverträdelse och sätter er över lagen. Är du besviken?

M: Jag är medlem i båda dessa föreningar och har varit anställd under sju år i den senare. Båda gör ett mycket gott arbete och har tidigare stött aktioner med civil olydnad. Problemet med våra aktioner verkar vara själva förstörelsen av egendom. Jag tror att fredsrörelsen behöver göra en maktanalys, på samma sätt som fackföreningsrörelsen en gång gjorde. För att vi ska vara intressanta att föra en dialog med krävs att vi utövar ett konkret motstånd mot den aktivitet vi är så stora motståndare till – nämligen vapenexporten.

J: Hur går kampanjen då? Funkar det?

M: Vårt stora mål, att stoppa den svenska vapenexporten, har ju ännu inte infriats. Men vi har i det lilla hindrat ett antal vapen från att användas. Vi har också synts en hel del i medier och väckt en debatt om svensk vapenexport, vilket vi ser som ett delmål för att kunna åstadkomma politiska förändringar.

J: Hur finansierar ni kampanjen? Söker EU-bidrag?

M: Det har vi inte försökt. Vi lever och kampanjar billigt. Men vi har också ekonomiskt stöd från ett antal privatpersoner, som hjälper oss med mindre summor varje månad.

J: Vilka rättsliga påföljder kommer er aktion att få för dig personligen?

M: Datum för vår rättegång är inte fastställt ännu. Mina två kollegor som gjorde en liknande aktion samma natt har dömts till fängelse i tre månader, och skadestånd. Vi kommer alla att inställa oss för fängelsestraff, om det blir aktuellt, men vi kommer inte att betala något skadestånd till vapenproducenterna. Så det kommer då att gå till kronofogdemyndigheten för utmätning.

J: Blir inte livet svårt att leva när man genomför sådana här aktioner?

M: Att vara formellt arbetslös, bostadslös, partnerlös, barnlös, vänta ett potentiellt skadestånd kring miljonen och eventuellt ha en fängelsevistelse att vänta på låter kanske inte så kul. Men jag har aldrig varit lyckligare än idag. Jag beslutade mig inte för att göra en avrustningsaktion för att

öka min egen lycka, utan för att jag hoppades att det kommer att minska andras lidande. Ökandet av min egen lycka har kommit som en positiv bieffekt. Ett skadestånd kommer att stänga dörren till konsumtion, men öppna för att utforska andra sätt att leva. Svenskt existensminimum är dessutom i globalt perspektiv ren lyx, och bra ur klimat- och rättvisesynpunkt. Jag har parallellt med arbetet runt vapenexport på senaste tiden fördjupat mig i lyckoforskning och kan där se många positiva sidor med min livsväg.

Jag har en stark känsla av sammanhang, och stor kontroll i mitt liv.

J: Hur är detta användbart i arbetet för en kärnvapenfri värld?

M: SLMK:s arbete är oerhört viktigt. Jag tror att Ofog och SLMK kan lära mycket av varandra, och även samarbeta kring konkreta projekt. I SLMK finns kunskap, erfarenhet och upparbetade strukturer. I Ofog finns ett otåligt, kreativt engagemang.

Avrustas arbete fortsätter och man kan läsa mer på deras webbplats, www.avrusta.se.

Johannes Norberg
johannes.norberg@slmk.org

Fortsättning Internationell utblick från sidan 5:

Nu har en norsk professor i konfliktforskning kritiserat denna forskning – och fått svar på tal. Mitt intryck är att Uppsalaforskarna har mer på fötterna än Osloprofessorn – men läs och döm själva.

Conflict, Security & Development 2008 (3 artiklar)

Bernard Lown's memoarer

Professor Bernard Lown, grundare av IPPNW, har en egen hemsida där han bl.a. gör reklam för sina memoarer, Prescription for Survival: a Doctor's Journey to end Nuclear Madness.

<http://www.bernardlown.org/>

Bulletin magazine goes all-digital in 2009

Bulletin of the Atomic Scientist började som ett stencilerat nyhetsblad strax efter Hiroshima- och Nagasakibomberna år 1945. Den utvecklades snabbt till ett diskussionsforum för några av samtidens främsta fysiker och andra tänkare. Från och med januari 2009 slopas den tryckta upplagan så the Bulletin blir rent elektronisk.

www.thebulletin.org

Atomic Archive

Till sist vill jag påminna om Atomic Archive, ett gratis tillgängligt arkiv på Internet med massor av fakta om kärnvapen.

<http://www.atomicarchive.com/index.shtml>

Inga Axelsson

Vital Signs – Vitalt för IPPNW

Brukar du läsa *Vital Signs*, IPPNW:s medlemstidning? Nä, kan väl tro det. Tidningen har utkommit i två - tre nummer per år i många år, men hur skall man distribuera den till våra omkring 50 000 medlemmar runt om i världen? Självt får jag ett tiotal ex men har svårt att veta till vilka jag skall skicka vidare. Så *Vital Signs* blir ofta liggande.

Men numera finns ju bättre distributionsvägar. Gå in via IPPNW:s hemsida, www.ippnw.org eller direkt på www.ippnw.org/resources/periodicals.html så finner du vägen till *Vital Signs*. Absolut värt besväret för envar som vill hålla sig orienterad om föreningens aktiviteter. På sidan för "periodicals" finner du också länk till IPPNW-studenternas tidning *epulse*, ofta inspirerande att titta på. Länken till *Medicine, conflict and survival*, den brittiska föreningens tidskrift, öppnar tyvärr inte vägen till den tidskriftens text, man måste prenumerera. Kanske kan vi ordna det för SLMK:s medlemmar så småningom.

Gunnar Westberg

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen

Föreningen verkar för en kärnvapenfrivärld genom att informera om kärnvapen och effekterna av kärnvapenkrig samt genom opinionsbildning. Föreningen erbjuder medlemskap till forskare och ingenjörer som vill stödja föreningens syften. Medlemskap fås genom att betala årsavgift (160 kr, resp 80 kr för studerande) till Pg 220603-5.

Ordförande

Nicholas Etherden · 031-299920
n_etherden@hotmail.com

Lars Rydén, Uppsala

Neri Voghera, Stockholm

www.sweseana.org

info@sweseana.org

Ledamöter

Stefan Andersson, Lund

Box 16365

Stefan Björnson, Nynäshamn

10327 Stockholm

Bo Höörgren, Malmö

Lars Ingelstam, Stockholm

DLMK:s bestyrelse

Formand:

Povl Revsbech
Langdalsvej 40, 8220 Brabrand
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Anton Aggernæs
Godthåbsvej 22, 4. tv
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 34 35 07
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

Deputy councillor:

Jacob Obbekjær
Lundedammen 42, 2605 Brøndby
Tlf. 36 75 13 10
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

Deputy councillor, redaktør:

Klaus Arnung
Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 66 11 81
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

Kasserer:

Niels Dahm
Hovedvej 14, Avernakø, 5600 Fåborg
Tlf. 62 61 83 61
E-mail: dahm@avernak.dk

International councillor:

Cæcilie Bock Buhmann
Refnæsgade 53, 3. tv
2200 København N
Mobil-tlf. 26 18 95 06
E-mail: cbuhmann2002@yahoo.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk
Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMKs hjemmeside: www.dlmk.dk

Valberedningens förslag till SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009

Ordförande: **Jan Larsson** Linnégatan 2H, 753 32 Uppsala,
tel 018-14 62 12, mobiltel 070-787 16 72
e-post: jan.larsson@slmk.org

Sekreterare: **Meit Krakau**, Danarövägen 19,
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,
e-post: meit.krakau@slmk.org

Vice ordf: **Frida Sundberg**, Norra Ågatan 5B,
416 49 Göteborg, tel 031-700 88 08,
e-post: frida.sundberg@slmk.org

Medlem av **Gunnar Westberg**, Solbänkgatan 9,
IPPNWs 413 19 Göteborg, tel. 031-82 86 92 (b),
styrelse. mobiltel 0762-17 30 23
Tidigare e-post: gunnar.westberg@slmk.org
Co-president

Leonore Wide, Syrenparken 23,
133 35 Saltsjöbaden, tel 08-717 65 17,
e-post: leonore.wide@slmk.org

ÖVRIGA

ORDINARIE

Hans Levander,

Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,
e-post: hans.levander@slmk.org

Martin Tondel, Lekparksvägen 2,
582 75 Linköping, tel 013-39 64 74,
e-post: martin.tondel@slmk.org

Vendela Englund-Burnett, Mimergratan 13,
654 60 Karlstad, tel + fax 054-21 29 42,
e-post: vendela@slmk.org

Martina Grosch,

Erikstorpsgratan 6, 4 v, 217 54 Malmö
mobiltel 0739-08 85 29,
e-post: martina.grosch@slmk.org

Monika Palmgren,

Slottsvägen 6, 169 69 Solna,
tel 08-578 354 28 (a), e-post: monika.
palmgren@slmk.org

Johannes Norberg,

Fysikgränd 33:310, 907 31 Umeå,
tel 090-19 20 33, mobiltel 070-275 42 22,
e-post: johannes.norberg@slmk.org

Thomas Silfverberg,

Sjukhusbacken 24, 118 61 Stockholm,
tel 073-581 71 34, e-post: thomas.silfver-
berg@slmk.org

Åsa Lindström, (Studentrepresentant),

Pedagoggränd 11 G, 3, 907 30 Umeå,
tel 090-77 60 26, mobiltel 073-663 11 40
e-post: aasalin@yahoo.se

SUPPLEANTER

Gösta Alfvén,

Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan
e-post: gosta.alfven@slmk.org

Camilla Mattsson,

Engelbrektsgratan 28 B, 3 tr,
771 30 Ludvika, mobiltel 073-369 79 93
e-post: camilla.mattsson@slmk.org

Bengt Lindell (IT-ansvarig),

Bättre Tidens Gränd 18, 393 59 Kalmar,
tel + fax 0480-201 84,
mobiltel 070-647 23 47
e-post: bengt.lindell@slmk.org

Anneli Schmauch,

Språkgränd 1, 907 33 Umeå,
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

Mats Hogmark,

Mariebergsvägen 8, 791 50 Falun,
tel 023-138 18, mobiltel 0709-515 272,
e-post: mats.hogmark@slmk.org

Christina Vigre Lundius,

Håkantorpsmölla,
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31,
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

Nelli Jonasson-Filippova,

Madlyckevägen 24,
542 32 Mariestad, tel 0501-474 62,
e-post: nelli@slmk.org

Erland Richardson,

Ploggatan 14, 116 34 Stockholm,
tel 070-218 76 07
e-post: erland.richardson@gmail.com

John Henriksson

Järnvägsgatan 17, 82443 Hudiksvall
tel 0650 - 31195
e-post: john.henriksson@slmk.org

Andreas Tolf (Studentsuppleant),

Pedagoggränd 3 F, 90730 Umeå,
tel 070 - 636 3834
e-post: andreas.tolf@slmk.org

REVISION

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson,

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Box 1215, 251 12 Helsingborg,
tel 042-37 72 00,
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant

Jonas Grahn,

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm,
tel 08-555 330 00,
e-post: jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor

Marianne Grapengiesser,

Amerikagatan 4, 414 63 Göteborg,
tel 031-14 66 62, landet 0499-222 95
e-post: marianne.grapengiesser@comhem.se

Föreningsrevisor, suppleant

Kristina Olofsson,

Varvsgatan 3b, 824 50 Hudiksvall,
tel 0650-102 56,
e-post: kristina.olofsson@slmk.org

KASSÖR OCH KANSLICHEF:

Klas Lundius,

Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,
tel 0435-351 58, mobiltel 070-520 83 58
e-post: klas.lundius@slmk.org

Valberedningen har utgjorts av:

Carin Odhner, (sammankallande)

Sturevägen 30, 182 74 Stocksund, tel, 08-755 50 29, e-post: carin.odhner@telia.com

Karin Stenstedt, Alviksvägen 17, 167 53 Bromma, tel 08-25 56 38,

e-post: karin.stenstedt@slmk.org

Wenjing Tao, Polkastigen 7, 152 70 Södertälje, tel, 073-764 19 52,

e-post: wenjing.tao.471@student.ki.se

Karin Svensson, (Studentrepresentant)

Mariehemsvägen 17 B, 906 53 Umeå, mobiltel 0735-80 75 40,

e-post: iku_karin@yahoo.se

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

Nordkoreanska läkare på besök i Göteborg och Stockholm.

SLMK har tidigare beslutat att upprätta en dialog med den nordkoreanska läkarföreningen *Korean Anti Nuke Peace Physicians*, KANPP, som är ansluten till IPPNW.

En delegation från IPPNW med tre tyska läkare samt Hans Levander och Gunnar Westberg från Sverige besökte Pyongyang i augusti 2005. I juni 2007 besökte fyra SLMK-medlemmar Pyongyang, se utförligt reportage i LMK nr 110. SLMK har också stöttat deltagande av delegater från KANPP vid IPPNW-kongresserna i Helsingfors 2006 och Delhi 2008.

Utbytet fortsatte nu med två nordkoreanska läkare från KANPP som blivit inbjudna av den tyska IPPNW-föreningen för att auskultera på sjukhus i sex veckor i Tyskland. De deltog också i en internationell fredskongress i Berlin. Därefter kom de till Sverige några dagar kring månadsskiftet september - oktober på inbjudan av SLMK. De två var gastroenterologen Kim Yong Hun (efternamnet först) och endokrinologen Ri Chol Gun.

I Göteborg togs de emot av Frida Sundberg, Gunnar Westberg och Martin Tondel. I programmet ingick studiebesök på endokrinologisk mottagning, gastromottagning och diabetescentrum på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Dekanus på medicinska fakulteten, Sahlgrenska akademien, tog emot dem på en officiell visit. SLMK-medlemmarna ordnade ett möte med information och samtal om kärnvapnens medicinska effekter. Museibesök och konsert hanns också med innan de fortsatte till Stockholm.

Olika tänkesätt som bryts mot varandra. Och samtidigt har vi mycket gemensamt. Det var min reflexion efter besöket av de två kollegerna från Nordkorea några dagar i början av oktober. Vi i stockholmsföreningen tog emot dem med ett fullspäckat program. Första dagen här i Stockholm innehöll ett studiebesök på Ersta sjukhus med gastroenterologen Markus Birk som värd. Sedan for vi till den nordkoreanska ambassaden där vi blev vänligt mottagna av förste sekreteraren Kim Yong Guk och hade ett informellt samtal om kärnvapenfrågor. Vi blev utlovade ett uppföljande besök för en fördjupad diskussion om Nordkoreas kärnvapen- och säkerhetspolitik. Sista programpunkten på kvällen var stockholmsföreningens möte som var mycket välbesökt. Våra gäster berättade lite grann om sitt hemland och sin medicinska praxis. De betonade att Nordkorea är ett fattigt land som inte har råd med alla moderna mediciner som vi har i Sverige.

Följande dag gjorde vi ett studiebesök på Täby Vårdcentral med vårdcentralschefen och SLMK-medlemmen Eva Pilsäter Faxner som värd. Senare på dagen besöktes en geriatrisk sjukhusavdelning. Dessemellan tittade vi in i Täby gamla kyrka med de medeltida väggmålningarna. Flera museibesök hanns också med. På Nobelmuseet fick vi en specialvisning.

Våra gäster var mycket intresserade av vad de fick se och uppleva under dagarna i Stockholm. Avfärden från Arlanda var inte helt oproblematiskt. Det krävdes drygt två timmar och flera telefonsamtal

för att klara ut pass- och visumproblem innan man släppte igenom våra gäster för resan till Peking och därefter hem till Pyongyang.

Det var Leonore Wide, Meit Krakau, Monika Palmgren, Thomas Silfverberg och Erland Richardson som hjälptes åt att ta hand om gästerna i Stockholm.

Besöket följdes upp med en föreläsning om Nordkorea på SLMK:s styrelsemöte i november, då Gabriel Jonsson från Stockholms Universitet gav oss förklaringar på en del frågor och funderingar som vi upplevde i mötet med gästernas annorlunda tänkesätt.

Meit Krakau

meit.krakau@slmk.org

Riktlinjer för vårt framtida samarbete med KANPP

drogs upp senast vid styrelsemötet i Perstorp i slutet av augusti 2008. Det innefattar en målsättning att anordna kurser om kärnvapen i Nordkorea. Ett annat mål är att förse dem med modern medicinsk litteratur och prenumerationer på internationella medicinska tidskrifter. Våra besökare fick med sig en CD-skiva med aktuella medicinska artiklar. Tidigare har vi skickat en stor låda med medicinsk litteratur. Resebidrag till nordkoreanska läkare till viktiga internationella konferenser ingår också i vår planering. Ett övergripande syfte med vårt samarbete är att utbytet ska vara ömsesidigt, förtroendeskapande och fokuserat på kärnvapenedrustning.